

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
SIEGBERT ALBER

11 päivänä tammikuuta 2001¹

1. Käsiteltävänä olevassa jäsenyysohjeiden noudattamatta jättämisestä koskevassa asiassa komissio katsoo, ettei Ranska ole pannut täytäntöön erään tuen takaisinperintää koskevaa päätöstä.

2. Tuki on perittävä takaisin Ranskan lainsäädännön mukaisesti. Takaisin maksettavasta tuesta peritään viivästyskorkoa, joka lasketaan tuen myöntämispäivästä lukien sen takaisinmaksupäivään asti. Korkojen laskennassa käytetään aluetukien nettoavustusekvivalenttien laskemisessa käytettyä viitekorkoa.

2. Komissio teki 4.11.1998 päätöksen Ranskan Nouvelle Filature Lainière de Roubaix'ille myöntämästä tuesta.²

3. Päätöksessä todetaan muun muassa seuraavaa:

3. Ranskan on lakkautettava viipymättä 3 artiklassa tarkoitettu tuki soveltamalla tavanomaisia markkinaehtoja, jotka vastaavat vähintään lainan myöntämishetkellä sovellettua 8,28 prosenttia viitekorkoa.

”4 artikla

1. Ranskan on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet periäkseen takaisin edunsaajana olevalta Nouvelle Filature Lainière de Roubaix'ilta 2 artiklassa tarkoitettua tuen, joka on jo lainvastaisesti maksettu sille.

5 artikla

Ranskan on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksi antamisesta päätöksen noudattamiseksi toteuttamistaan toimenpiteistä.”

1 — Alkuperäinen kieli: saksa.

2 — Tiedoksiannettu 17.11.1998 päivytyllä kirjeellä numerolla K(1998) 3515, EYVL 1999, L 145, s. 18.

4. Ranska nosti tätä päätöstä vastaan 26.1.1999 kirjatun kumoamiskanteen.³ Tosiseikaston muiden yksityiskohtien osalta viitataan tuossa asiassa esitettyyn ratkaisuehdotukseen.

5. Komissio lähetti 3.2.1999 Ranskan viranomaisille huomautuksen, jonka mukaan näiden oli ilmoitettava komissiolle päätöksen täytäntöönpanosta ja muussa tapauksessa asia saatettaisiin EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan (josta on tullut EY 88 artiklan 2 kohta) nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Koska komissio ei saanut tähän kirjeeseen vastausta, se nosti 13.7.1999 nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

6. Euroopan yhteisöjen komissio vaatii

— toteamaan, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 189 artiklan 4 kohdan (josta on tullut EY 249 artiklan 4 kohta) ja komission 4.11.1998 tekemän, 17.11.1998 tiedoksi annetun päätöksen 4 ja 5 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole asettamassa määräajassa toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä tällä päätöksellä lainvastaisiksi ja yhteismarkkinoille

soveltumattomiksi todettujen tukien takaisin saamiseksi edunsaajana olevalta Nouvelle Filature Lainière de Roubaix'ltä

— että Ranskan tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Asiansaisten lausumat

7. Komissio vetoaa siihen, ettei kumoamiskanteella ole lykkäävää vaikutusta eikä Ranska ole pyytänyt välitoimia asiassa C-17/99. Näin ollen Ranska on velvollinen noudattamaan päätöstä.

8. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltio voi vedota tuen takaisinperintää koskevaa velvollisuutta vastaan ainoastaan siihen, että takaisin periminen on täysin mahdotonta. Käsiteltävänä olevassa tapauksessa mikään seikka ei tue sitä, että tilanne olisi sellainen.

9. Lisäksi Ranska on rikkonut velvoitetta lojaaliin yhteistyöhön komission kanssa, koska Ranskan viranomaiset eivät ole vastanneet komission huomautukseen eivätkä

3 — Asia C-17/99, Ranska v. komissio, ks. julkisasiamiehen ratkaisuehdotus 11.1.2001 (tuomio 22.3.2001, Kok. 2001, s. I-2481, I-2484).

muullakaan tavoin vedonneet tuen takaisinperinnän mahdollisiin esteisiin taikka ehdottaneet vaihtoehtoisia toimenpiteitä päätöksen täytäntöönpanemiseksi. Komission mukaan ei myöskään näytä vähimmässäkin määrin siltä, että Ranska olisi edes pyrkinyt perimään tukea takaisin.

10. Ranska selittää, että se on tietoinen velvollisuudestaan periä tuki takaisin mutta ettei se ole tähän mennessä kyennyt noudattamaan tätä velvollisuutta.

11. Ranska väittää, että se on yhteistyössä asianomaisen yrityksen kanssa pyrkinyt löytämään keinon takaisinperinnän toteuttamiseksi. Välittömästä ja täysimääräisestä takaisinperinnästä olisi seurannut yrityksen konkurssi — seikka, joka Ranskan tiedossa olevan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan ei oikeuta luopumaan takaisinperinnästä — mutta Ranska ei ole vedonnut komissioon viittaamalla tähän seikkaan.

12. Ranska selittää, että se on nostanut mainitun kumoamiskanteen mutta että tie-

toisena yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä se ei ole pyytänyt väli-toimia.

13. Asian C-17/99 suullisessa käsittelyssä 23.11.2000 Ranskan hallituksen edustaja ilmoitti, että Nouvelle Filature Lainière de Roubaix on sittemmin joutunut konkurssiin ja purkautunut tuomioistuimen päätöksellä.

Arviointi

14. On sinänsä epätydyttävää, että käsiteltävässä asiassa joudutaan ratkaisemaan, menettelekö Ranska perustamissopimuksen vastaisesti luopuessaan — ainakin toistaiseksi — tuen takaisinperinnästä, vaikka tukea koskevaa päätöstä vastaan on yhä vireillä kanne.⁴ Kuten myös Ranska kuitenkin myöntää, oikeuskäytäntö tässä kysymyksessä on kyllä yksiselitteinen.

⁴ — Vrt. julkisasiamies Ruiz-Jarabo Colomerin ratkaisuehdotus 28.10.1999 asiassa C-404/97 (komissio v. Portugali, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa, 30 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

15. Yhteisöjen tuomioistuin on äskettäin todennut:⁵

”34. Aluksi on huomautettava, että perustamissopimuksella perustetussa oikeussuojakeinojen järjestelmässä erotetaan toisistaan toisaalta EY:n perustamissopimuksen 169 ja 170 artiklassa (joista on tullut EY 226 ja EY 227 artikla) tarkoitetut kanteet, joilla pyritään toteamaan se, ettei jäsenvaltio ole noudattanut jäsenyysvelvoitteitaan, ja toisaalta EY:n perustamissopimuksen 173 artiklassa (josta on muutettuna tullut EY 230 artikla) ja EY:n perustamissopimuksen 175 artiklassa (josta on tullut EY 232 artikla) tarkoitetut kanteet, joilla pyritään valvomaan yhteisön toimielinten toimien tai laiminlyöntien laillisuutta. Näiden oikeussuojakeinojen päämäärät ovat erilaiset ja niitä koskevat säännöt ovat erilaiset. Jäsenvaltio ei siten voi ilman perustamissopimuksen nimenomaista määräystä perustellusti väittää sille osoitetun päätöksen olevan lainvastainen puolustautuakseen jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa, kyseisen päätöksen täytäntöönpanon laiminlyöntiin perustuvaa kannetta vastaan (asia 226/87, komissio v. Kreikka, tuomio 30.6.1988, Kok. 1988, s. 3611, 14 kohta ja asia C-74/91, komissio v. Saksa, tuomio 27.10.1992, Kok. 1992, s. I-5437, 10 kohta).

35. Tilanne voi olla toinen ainoastaan, jos kyseessä olevaan toimeen liittyy niin vakavia ja ilmeisiä virheitä, että toimea voidaan pitää mitättö-

mänä (em. asia komissio v. Kreikka, tuomio 30.6.1988, 16 kohta ja em. asia komissio v. Saksa, tuomio 27.10.1992, 11 kohta).

36. Tämä toteamus pätee myös, kun kyseessä on perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan toiseen alakohtaan perustuva jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne.”

16. Nyt käsiteltävässä tapauksessa mikään ei näytä tukevan sitä, että komission päätöstä olisi pidettävä mitättömänä. Julkisasiamiehen 11.1.2001 esitetystä ratkaisuehdotuksesta asiassa C-17/99 ilmenee päinvastoin, että sen on katsottava olevan lainmukainen.

17. Yhteisöjen tuomioistuin totesi edellä mainitussa asiassa C-404/97 annetussa tuomiossa⁶ edelleen seuraavaa:

”38. Seuraavaksi on huomautettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tuen lainvastaiseksi toteamisesta seuraa loogisesti lainvastaisen tuen poistaminen perimällä se takaisin ja että tämä ei saa riippua siitä, missä muodossa tuki on myönnetty (ks. erityisesti asia C-183/91, komissio v. Kreikka,

5 — Asia C-404/97, tuomio 27.6.2000 (alaviitteessä 4 mainittu asia, tuomion 34 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

6 — Alaviitteessä 4 mainittu tuomio, 38 ja 39 kohta.

tuomio 10.6.1993, Kok. 1993, s. I-3131, 16 kohta).

on tullut EY 242 artikla) nojalla lykätä kumoamiskanteen ollessa vireillä.⁹

39. Yhteisöjen tuomioistuin on todennut myös, että ainoa mahdollinen peruste, johon jäsenvaltio voi vedota puolustautuakseen komission perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukaisesti nostamaa jäsenyysoikeuksien noudattamatta jättämistä koskevaa kannetta vastaan, on täydellinen mahdottomuus panna päätös asianmukaisesti täytäntöön (asia C-348/93, komissio v. Italia, tuomio 4.4.1995, Kok. 1995, s. I-673, 16 kohta).⁷

18. Yhteisöjen tuomioistuin viittasi mainitussa ratkaisussa lopuksi siihen, että ”päätöstä koskee laillisuusolettama ja että kumoamiskanteesta huolimatta se velvoittaa kaikilta osiltaan [— —]”.⁷ Tämä on myös kirjattu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999⁸ 14 artiklan 3 kohtaan. Tässä säännöksessä viitataan nimenomaisesti siihen, että takaisinperintävelvollisuutta voidaan EY:n perustamissopimuksen 185 artiklan (josta

19. Ranskan tasavalta ei ole pyytänyt tukien takaisinperintää koskevan velvollisuuden lykkäämistä. Ranska tosin selittää, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan sellaisella pyynnöllä ei olisi ollut menestymisen mahdollisuutta, mutta tällä käsityksellä ei ole merkitystä nyt meneillään olevassa oikeudenkäynnissä. Jollei velvollisuutta tuen takaisin perimiseen lykätä, se jatkuu ilman epäilystä. Ranskan tasavallan mahdolliset väitteet yhteisöjen tuomioistuimen tätä kysymystä koskevaa oikeuskäytäntöä vastaan voitaisiin ottaa huomioon vain komission päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä koskevan ratkaisun yhteydessä.

20. Sekään seikka, että edunsaajana oleva yritys on sittemmin mennyt konkurssiin ja purkautunut, ei voi muuttaa tämän oikeudenkäynnin lopputulosta mitään osin. Ranskan tasavallalla on edelleen velvollisuus vaatia tukea takaisin myös konkurssimenettelyssä. Komission päätöksen 5 artiklan nojalla Ranskan tasavalta oli lisäksi velvollinen ainakin ryhtymään toimenpiteisiin tuen takaisin perimiseksi ja ilmoittamaan komissiolle kahden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.¹⁰ Ranskan tasavalta ei ole noudattanut tätä velvollisuutta.

⁷ — Asia C-404/97 (alaviitteessä 5 mainittu tuomio, 57 kohta).
⁸ — EYVL L 83, s. 1.

⁹ — Ks. myös julkisasiamies Ruiz-Jarabo Colomerin ratkaisuehdotus asiassa C-404/97 (alaviitteessä 4 mainittu ratkaisuehdotus, 37 kohta).

¹⁰ — Vrt. asia 52/84, komissio v. Belgia, tuomio 15.1.1986 (Kok. 1986, s. 89, 15 kohta).

Neljäs kysymys

21. Tämän vuoksi ehdotan asian ratkaisemista seuraavasti:

1. Ranskan tasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 189 artiklan 4 kohdan (josta on tullut EY 249 artiklan 4 kohta) ja komission 4.11.1998 tekemän, 17.11.1998 tiedoksi annetun päätöksen 4 ja 5 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole asetetussa määräajassa toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä tällä päätöksellä lainvastaisiksi ja yhteismarkkinoille soveltumattomiksi todettujen tukien takaisin saamiseksi edunsaajana olevalta Nouvelle Filature Lainière de Roubaix'ltä.
2. Ranskan tasavalta veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.